

Zbierka súdnych rozhodnutí

UZNESENIE SÚDNEHO DVORA (šiesta komora)

z 21. septembra 2021 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Článok 99 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora – Súdna spolupráca v občianskych veciach – Nariadenie (EÚ) č. 1215/2012 – Článok 1 ods. 1 – Vecná pôsobnosť – Pojem ‚občianske a obchodné veci‘ – Konanie na vymáhanie poplatku za používanie spoplatnenej cesty“

Vo veci C-30/21,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Amtsgericht Lennestadt (Okresný súd Lennestadt, Nemecko) z 11. januára 2021 a doručený Súdnemu dvoru 19. januára 2021, ktorý súvisí s konaním:

Nemzeti Útdíjfizetési Szolgáltató Zrt.

proti

NW,

SÚDNY DVOR (šiesta komora),

v zložení: predseda šiestej komory L. Bay Larsen, sudcovia C. Toader (spravodajkyňa) a M. Safjan,

generálny advokát: M. Szpunar,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Nemzeti Útdíjfizetési Szolgáltató Zrt., v zastúpení: M. Tändler, Rechtsanwalt,
- Európska komisia, v zastúpení: M. Heller a I. Zaloguin, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta rozhodnúť formou odôvodneného uznesenia v súlade s článkom 99 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora,

vydal toto

* Jazyk konania: nemčina.

Uznesenie

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 1 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. EÚ L 351, 2012, s. 1).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Nemzeti Útdíjfizetési Szolgáltató Zrt., akciovou spoločnosťou podľa maďarského práva so sídlom v Budapešti (Maďarsko), a NW, s bydliskom v Nemecku, vo veci vymáhania poplatku za používanie spoplatnenej cesty.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 V odôvodneniach 10 a 15 nariadenia č. 1215/2012 sa uvádza:
„(10) Rozsah pôsobnosti tohto nariadenia by sa mal vzťahovať na všetky hlavné občianske a obchodné veci okrem určitých presne vymedzených vecí...
...
(15) Normy právomoci by mali byť ľahko predvídateľné a vychádzať zo zásady, že právomoc sa všeobecne zakladá podľa bydliska žalovaného. Právomoc založená na tomto kritériu by mala byť vždy k dispozícii, okrem určitých presne vymedzených situácií, keď predmet sporu alebo zmluvná voľnosť účastníkov odôvodňuje iný hraničný ukazovateľ. Bydlisko právnickej osoby treba definovať osobitne, aby boli spoločné pravidlá prehľadnejšie a vyhlo sa konfliktu právomoci.“
- 4 Článok 1 ods. 1 tohto nariadenia stanovuje:
„Toto nariadenie sa uplatňuje v občianskych a obchodných veciach bez ohľadu na povahu súdu alebo tribunálu. Neuplatňuje sa najmä na daňové, colné a správne veci ani na zodpovednosť štátu za úkony a opomenutia pri výkone štátnej moci (*acta iure imperii*).“
- 5 Článok 4 ods. 1 tohto nariadenia stanovuje:
„Ak nie je v tomto nariadení uvedené inak, osoby s bydliskom na území členského štátu sa bez ohľadu na ich štátne občianstvo žalujú na súdoch tohto členského štátu.“

Maďarské právo

- 6 Zákon č. I z roku 1988 o cestnej premávke (ďalej len „zákon o cestnej premávke“) v § 33a ods. 1 stanovuje, že za použitie niektorých ciest sa má zaplatiť poplatok za používanie. V prípade jeho nezaplatenia sa vyžaduje dodatočný poplatok.
- 7 Tento zákon zmocňuje príslušného ministra, aby prostredníctvom nariadenia spoplatnil používanie určitých ciest mýtom a stanovil výšku poplatkov za ich používanie a dodatočných poplatkov, ktoré musí zaplatiť registrovaný držiteľ vozidla.

- 8 Zákon o cestnej premávke predstavuje právny základ nariadenia ministra hospodárstva a dopravy č. 36/2007 o poplatku za používanie diaľnic, rýchlostných ciest a hlavných ciest (ďalej len „nariadenie č. 36/2007“).
- 9 Podľa § 1 nariadenia č. 36/2007 sa spoplatnené cesty používajú „v rámci súkromnoprávneho vzťahu“.
- 10 Výška poplatku za používanie ciest je stanovená v § 6 tohto nariadenia. Podľa odseku 6 tohto paragrafu výška uvedeného poplatku za jeden týždeň a za vozidlo kategórie D1 predstavuje 2 975 maďarských forintov (HUF) (približne 10 eur).
- 11 Podľa § 7a ods. 1 uvedeného nariadenia sa dodatočný poplatok zaplatí, ak sa zistí, že motorové vozidlo nemá platný úsekový lístok (doklad o zaplatení mýta). Odsek 7 tohto paragrafu stanovuje, že tento poplatok vyberá Nemzeti Útdíjfizetési Szolgálató.
- 12 Výška dodatočného poplatku je upravená ustanoveniami § 7a ods. 10 v spojení s bodom 1 prílohy 1 k nariadeniu č. 36/2007. Pri platbe do 60 dní po prijatí výzvy na zaplatenie predstavuje dodatočný poplatok 14 875 HUF (približne 50 eur). Ak k platbe nedôjde do 60 dní po prijatí výzvy na zaplatenie, potom sa dodatočný poplatok zvýši na 59 500 HUF (približne 190 eur).

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

- 13 Žalobkyňa vo veci samej poverila spoločnosť Ungarische Autobahn Inkasso GmbH (ďalej len „UAI“) so sídlom v Eggenfeldene (Nemecko), aby zisťovala motorové vozidlá registrované v Nemecku, ktorých sa týka dodatočný poplatok, respektíve ich držiteľov, a vymáhala dodatočný poplatok.
- 14 Po zistení držiteľa dotknutého vozidla podľa poznávacej značky jeho vozidla UAI vymáha prvou upomienkou dodatočný poplatok vo výške 14 875 HUF spolu s nákladmi na vymáhanie. Ak na základe tejto prvej upomienky nedôjde k zaplateniu, dodatočný poplatok sa zvýši na 59 500 HUF.
- 15 NW je držiteľom vozidla registrovaného v Nemecku. Dňa 19. decembra 2019 uskutočnil s týmto vozidlom krátku jazdu na spoplatnenej ceste v Maďarsku, a to ešte predtým, než si kúpil požadovaný úsekový lístok.
- 16 Upomienkou z 10. marca 2020 UAI vyzvala NW na zaplatenie dodatočného poplatku spolu s nákladmi na vymáhanie. Keďže NW nereagoval, 13. mája 2020 mu bola zaslaná druhá upomienka s cieľom vymôcť zvýšený dodatočný poplatok spolu s poplatkami za spracovanie, výdavkami za zistenie držiteľa vozidla, paušálnymi výdavkami a daňou z pridanej hodnoty.
- 17 V rámci konania vo veci samej tak žalobkyňa požaduje od NW zaplatenie celkovej sumy 260,76 eura. Domnieva sa, že spor je založený na súkromnoprávnom zmluvnom vzťahu, a spresňuje, že ak si má svoju pohľadávku vymôcť, musí sa riadiť všeobecnými právnymi predpismi.
- 18 Vnútroštátny súd si kladie otázku, aký je rozsah pojmu „občianske a obchodné veci“ v zmysle článku 1 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012, aby zistil, či také konanie, akým je konanie vo veci samej, spadá pod tento pojem.

- 19 Podľa tohto súdu, ak si používateľ spoplatnenej cesty nekúpil úsekový lístok, dodatočný poplatok sa musí kvalifikovať ako sankčný poplatok jednostranne určený verejnoprávnym predpisom s tým, že nepredstavuje len protiplnenie za poskytnutú službu v zmysle bodu 36 rozsudku z 9. marca 2017, Pula Parking, C-551/15, EU:C:2017:193. Zavedenie a vyberanie tohto poplatku, ktorý má podľa tohto súdu sankčnú povahu, by sa teda mali považovať za akty orgánu verejnej moci, a v dôsledku toho by sa mali vylúčiť z vecnej pôsobnosti nariadenia č. 1215/2012.
- 20 Za týchto podmienok Amtsgericht Lennestadt (Okresný súd Lennestadt, Nemecko) rozhodol prerušiť konanie a predložiť Súdnemu dvoru na rozhodnutie túto prejudiciálnu otázku:

„Má sa článok 1 ods. 1 nariadenia [č. 1215/2012] vykladať v tom zmysle, že súdne konanie, ktoré začne štátna spoločnosť na vymáhanie poplatku so sankčnou povahou z dôvodu neoprávneného používania spoplatnenej cesty voči fyzickej osobe s bydliskom v inom členskom štáte, patrí do pôsobnosti tohto nariadenia?“

O prejudiciálnej otázke

- 21 Podľa článku 99 Rokovacieho poriadku Súdného dvora, ak možno odpoveď na prejudiciálnu otázku jednoznačne vyvodíť z judikatúry, alebo ak odpoveď na položenú prejudiciálnu otázku nevyvoláva žiadne dôvodné pochybnosti, Súdny dvor môže na návrh sudcu spravodajcu po vypočutí generálneho advokáta kedykoľvek rozhodnúť formou odôvodneného uznesenia.
- 22 Toto ustanovenie sa musí uplatniť aj pri tomto návrhu na začatie prejudiciálneho konania.
- 23 Svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 1 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012 vykladať v tom zmysle, že žaloba na vymoženie poplatku za používanie spoplatnenej cesty, ktorú podala spoločnosť zmocnená zákonom, spadá pod pojem „občianske a obchodné veci“ v zmysle tohto ustanovenia.
- 24 Pokiaľ ide o pojem „občianske a obchodné veci“ uvedený v článku 1 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012, Súdny dvor už viackrát rozhodol, že na účely zabezpečenia, a to v rámci možností, rovnosti a jednotnosti práv a povinností, ktoré vyplývajú z tohto nariadenia pre členské štáty a dotknuté osoby, je potrebné nevykladať tento pojem ako jednoduchý odkaz na vnútroštátne právo jedného alebo druhého z dotknutých štátov. Tento pojem sa musí považovať za samostatný pojem, ktorý treba vykladať s odkazom na jednej strane na ciele a systematiku tohto nariadenia a na druhej strane na všeobecné zásady vyplývajúce zo všetkých vnútroštátnych právnych poriadkov (rozsudok z 28. februára 2019, Gradbeništvo Korana, C-579/17, EU:C:2019:162, bod 46 a citovaná judikatúra).
- 25 Na určenie, či vec spadá alebo nespadá pod pojem „občianske a obchodné veci“ v zmysle článku 1 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012 a v dôsledku toho do pôsobnosti tohto nariadenia, je potrebné určiť právny vzťah medzi účastníkmi konania a jeho predmet, alebo alternatívne preskúmať základ žaloby a podmienky podania žaloby (rozsudok zo 16. júla 2020, Movic a i., C-73/19, EU:C:2020:568, bod 37 a citovaná judikatúra).
- 26 Hoci tak niektoré spory medzi orgánom verejnej moci a osobou súkromného práva môžu patriť do pôsobnosti nariadenia č. 1215/2012 v prípade, že sa súdne konanie týka aktov vykonaných *iure gestionis*, neplatí to v prípade, ak verejný orgán koná v rámci výkonu verejnej moci (rozsudok z 25. marca 2021, Obala i lučice, C-307/19, EU:C:2021:236, bod 63 a citovaná judikatúra).

- 27 Uplatnenie právomocí orgánu verejnej moci jedným z účastníkov sporu z dôvodu, že vykonáva právomoci, ktoré presahujú rámec pravidiel uplatniteľných vo vzťahoch medzi jednotlivcami, totiž vylučuje takýto spor z „občianskych a obchodných vecí“ v zmysle článku 1 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012 (rozsudok z 3. septembra 2020, Supreme Site Services a i., C-186/19, EU:C:2020:638, bod 57 a citovaná judikatúra).
- 28 Verejný účel určitých činností totiž sám osebe nepredstavuje dostatočný prvok na kvalifikáciu týchto činností ako vykonávaných *iure imperii*, keďže nezodpovedajú výkonu právomocí, ktoré presahujú rámec pravidiel uplatniteľných vo vzťahoch medzi jednotlivcami (rozsudok z 3. septembra 2020, Supreme Site Services a i., C-186/19, EU:C:2020:638, bod 66 a citovaná judikatúra).
- 29 V prejednávanej veci, pokiaľ ide o predmet sporu vo veci samej, z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že sa týka vymáhania pohľadávky zodpovedajúcej dodatočnému poplatku za používanie spoplatnenej cesty. V dôsledku porušenia povinnosti zaplatiť poplatok za používanie takejto cesty totiž vnútroštátna právna úprava stanovuje zvýšenie pôvodnej sumy. Suma požadovaná v prejednávanej veci zodpovedá tomuto dodatočnému poplatku spolu s ďalšími nákladmi súvisiacimi s postupom zistenia držiteľa vozidla a vymáhaním. Táto žaloba, ktorú podala žalobkyňa vo veci samej, sa týka súkromnoprávneho vzťahu v zmysle nariadenia č. 36/2007.
- 30 Ako vyplýva z návrhu na začatie prejudiciálneho konania, výška poplatku za použitie cesty, o ktoré ide vo veci samej, ako aj výška dodatočného poplatku sú stanovené týmto nariadením, pričom žalobkyňa vo veci samej nedisponuje žiadnou mierou voľnej úvahy, pokiaľ ide o vhodnosť ich uplatnenia. Okrem toho, hoci dodatočný poplatok vedie k podstatnému zvýšeniu pôvodne dlžnej sumy, z informácií, ktoré má Súdny dvor k dispozícii, nevyplýva, že by predstavoval sankciu za akýkoľvek dopravný priestupok. Ako totiž uvádza žalobkyňa vo svojich písomných pripomienkach, povinnosť zaplatiť poplatok za používanie a dodatočný poplatok sa líšia od právomoci príslušného orgánu uložiť pokutu, ktorej výška môže byť v rozmedzí od 10 000 do 300 000 HUF (približne 25 až 830 eur) na základe § 21 ods. 2 zákona o cestnej premávke, ak majiteľ vozidla poruší svoju povinnosť zaplatiť cestné poplatky.
- 31 Pokiaľ ide o základ a podmienky podania žaloby vo veci samej, treba uviesť, že žalobkyňa vo veci samej sa usiluje o vymoženie dodatočného poplatku podľa všeobecných právnych predpisov v rámci konania pred vnútroštátnym súdom.
- 32 Okrem toho podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora konanie spadá pod „občianske a obchodné vecí“ v zmysle článku 1 bodu 1 nariadenia č. 1215/2012, ak žalobca sám osebe nevydáva exekučný titul odchyľne od všeobecných právnych predpisov, ale má podľa vnútroštátnej právnej úpravy len právo vymáhať dodatočné poplatky spolu s nákladmi spojenými s týmto vymáhaním a podať na tento účel návrh na začatie súdneho konania (pozri v tomto zmysle rozsudky z 12. septembra 2013, Sunico a i., C-49/12, EU:C:2013:545, bod 39; z 9. marca 2017, Pula Parking, C-551/15, EU:C:2017:193, bod 37, a z 25. marca 2021, Obala i lučice, C-307/19, EU:C:2021:236, bod 71).
- 33 Z vyššie uvedeného vyplýva, že ani právny vzťah medzi účastníkmi konania o žalobe, o akú ide vo veci samej, ani základ a podmienky takejto žaloby nemožno považovať za znaky svedčiace o uplatnení právomocí orgánu verejnej moci v zmysle práva Únie, takže treba vychádzať z toho, že takáto žaloba spadá pod pojem „občianske a obchodné vecí“ v zmysle článku 1 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012 a patrí do pôsobnosti tohto nariadenia.

- 34 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na položenú otázku odpovedať tak, že článok 1 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012 sa má vykladať v tom zmysle, že žaloba na vymoženie poplatku za používanie spoplatnenej cesty súdnou cestou, ktorú podala spoločnosť zmocnená zákonom, ktorý kvalifikuje vzťah vyplývajúci z tohto používania ako súkromnoprávny, spadá pod pojem „občianske a obchodné veci“ v zmysle tohto ustanovenia.

O trovách

- 35 Vzhľadom na to, že konanie má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a ktoré nie sú trovami týchto účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (šiesta komora) rozhodol takto:

Článok 1 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach sa má vykladať v tom zmysle, že žaloba na vymoženie poplatku za používanie spoplatnenej cesty súdnou cestou, ktorú podala spoločnosť zmocnená zákonom, ktorý kvalifikuje vzťah vyplývajúci z tohto používania ako súkromnoprávny, spadá pod pojem „občianske a obchodné veci“ v zmysle tohto ustanovenia.

Podpisy